Meister Eckhart – ***Cartea consolării divine***-fragmente-

Despre cea mai intensă rugăciune şi despre lucrarea cea mai nobilă

Rugăciunea cea mai fierbinte este cu adevărat cea mai potrivită şi mai puternică pentru a obține orice lucru, iar cea mai nobilă dintre toate lucrările este cee zãmislitã de un spirit abandonat. Cu cât spiritul este mai abandonat, cu atât rugăciunea si lucrarea sunt mai puternice, nobile, folositoare, vrednice de laudã şi desãvârsite. Spiritul abandonat poate totul.

Dar ce este un spirit abandonat? Un spirit abandonat este acela care nu se tulbură de nimic, care nu este legat de nimic, care nu şi-a legat binele său suprem de nimic altceva, care nu ia câtuşi de puțin în seamă ceea ce este al său, care este complet cufundat în voința divină şi ieşit din sine însuşi. Nimeni nu poate îndeplini vreodată o lucrare, oricât de umilă ar fi ea, dacă nu primeşte de acolo putere şi tărie.

Omul trebuie să se roage atât de înfocat, încât să dorească nespus ca toate membrele, toate puterile sale, ochii, urechile, gura, inima şi toate simțurile sale să-şi dea osteneala în rugăciune şi nu trebuie să înceteze rugăciunea mai înainte de a simți cum se uneşte cu cel care este prezent şi la care se roagă: Dumnezeu.

Despre oamenii care nu se abandonează, plini de voință proprie

Oamenii spun:”Ah, Doamne, aş dori să fiu în relații cu Dumnezeu, să am tot atâta cucernicie şi să fiu împăcat cu Dumnezeu aşa cum sunt cu alți oameni şi aş dori să fie şi el tot astfel în mine, sau să fiu sărac ca şi ei”. Sau chiar:”Nu voi fi mai puțin mulțumit să mă ştiu acolo sau dincolo şi făcând asta sau cealaltă, ci va trebui să trăiesc printre străini, într-un loc singuratic sau într-un schit”.

În realitate, toate acestea te reprezintă pe tine însuți şi nimic altceva. Sunt propria ta voință, chiar dacă nu ştii acest lucru sau nu crezi: nici o nemulțumire nu se iveşte în tine care să nu provină din propria ta voință, fie că realizezi asta sau nu. Atunci când gândeşti că ar trebui să fugi de ceea ce este aici şi să cauți ceea ce este în altă parte, nu sunt vinovate bunurile, oamenii, modul de a fi, poporul sau lucrurile: ci tu însuți eşti vinovat că te împiedici în ele şi nu te comporți aşa cum se cuvine.

Iată de ce trebuie să începi cu tine însuți şi să te abandonezi. În realitate, dacă nu fugi mai întâi din tine însuți, oriunde vei alerga, vei găsi aceleaşi piedici şi aceeaşi nelinişte. Cei care caută pacea în lucruri exterioare, în locuri sau moduri, în oameni sau lucrări, în țări îndepărtate, în lucruri, toate acestea nu înseamnă totuşi nimic şi nu le aduce pacea. Cei care caută în acest fel, caută cât se poate de rău: cu cât se îndepărtează cu atât mai puțin vor găsi ceea ce caută. Ei pot fi asemănați cu cel care a pierdut drumul: cu cât se îndepărtează, cu atât se rătăceşte. Atunci, ce trebuie să facă un om ? Trebuie mai întâi să se abandoneze pe sine însuşi şi, în acest fel, va abandona toate lucrurile. În realitate, dacă un om renunță la o împărăție sau chiar la lumea întreagă, dar se păstrează pe sine însuşi, el n-a părăsit nimic. Dar dacă un om se abandonează pe sine însuşi, chiar dacă îşi păstrează bogăția, onoarea sau oricare alt bun, el va abandona toate lucrurile.
...
Iată de ce Domnul nostru spune: *Fericiți cei săraci cu duhul*, adică în voința lor. Şi nimeni nu trebuie să se îndoiască: dacă un alt mod de a lucra ar fi fost preferabil, Domnul nostru ar fi spus, aşa cum a spus: *Cel care vrea să mă urmeze, să se abandoneze mai întâi pe sine însuşi.* Totul depinde de asta. Veghează asupra ta şi, acolo unde te afli, abandonează-te, căci asta este mai presus de orice.

Despre folosul abandonului
care trebuie împlinit interior şi exterior

Tu trebuie să ştii că nimeni nu s-a abandonat vreodată atât de mult, încât să nu consimtă încă şi mai mult. Într-adevăr, puțini sunt cei care iau

acest lucru în seamă, şi se menţin în el. El reprezintă o compensaţie echitabilă şi un schimb drept: în măsura în care părăseşti toate lucrurile, în aceeaşi măsură, nici mai mult, nici mai puţin, Dumnezeu pătrunde în tine cu tot ceea ce are. Începe aşadar să plăteşti în acest fel, atât cât poţi. Prin asta vei găsi adevărata pace aici şi nu în altă parte.

Oamenii n-ar trebui să se gândească atât de mult la ceea ce fac, ci ar trebui să cugete la ceea ce sunt. Dacă oamenii sunt buni în felul lor de a fi, faptele lor sunt strălucite. Dacă eşti drept, toate lucrările tale sunt de asemenea drepte. Să nu te gândeşti că sfinţenia se bazează pe fapte, ci să-ţi bazezi sfinţenia pe fiinţă, căci nu lucrările sfinţesc, ci noi trebuie să sfinţim lucrările. Oricât de sfinte ar fi lucrările, ele nu se sfinţesc prin ele însele şi, în măsura în care fiinţa şi natura noastră sunt sfinţite, în aceeaşi măsură sfinţim toate lucrările noastre, fie că este vorba de a mânca, a dormi, a veghea sau altceva. Lucrările celor care nu au o natură elevată, oricare ar fi acestea, nu valorează mare lucru. Subliniez prin asta tot zelul care trebuie dăruit ca să devii bun, nu pentru ceea ce faci, nu prin natura lucrurilor, ci prin temelia lucrărilor.

Reţine în ce fel devin bune natura şi fondul omului

Raţiunea care face ca atât natura cât şi fondul omului să fie bune într-un sens foarte nobil, şi ca lucrările lui să fie bune, este ca spiritul lui să fie întors către Dumnezeu. Îndreaptă întregul tău efort către măreţia lui Dumnezeu şi întreaga ta străduinţă şi tot zelul tău să fie doar pentru el în toate lucrările tale şi în întregul tău abandon. Într-adevăr, cu cât te vei comporta astfel, cu atât mai bune vor fi lucrările tale, oricare ar fi acestea. Dacă tu te ataşezi de Dumnezeu, tot binele se va ataşa de tine.

Caută-l pe Dumnezeu şi îl vei găsi pe Dumnezeu şi tot binele. Într-adevăr, într-o asemenea stare de spirit, chiar dacă vei călca pe o piatră, va fi o lucrare cu mult mai divină, decât dacă te vei gândi doar la tine însuţi şi vei fi ataşat doar de tine însuţi atunci când primeşti trupul Domnului nostru. Căci Dumnezeu şi toate virtuţile se ataşează de cel ce se ataşează de Dumnezeu. Şi ceea ce căutai înainte, te caută acum; ceea

ce urmăreai înainte, te urmează acum şi de ceea ce doreai să te îndepărtezi înainte, se depărtează acum de tine. Iată de ce, acela care se ataşează într-un chip foarte nobil de Dumnezeu, toate lucrurile divine se ataşează de el şi tot ceea ce este departe şi străin de Dumnezeu se îndepărtează de el.

Despre detaşare şi despre posedarea de Dumnezeu

Mi s-a pus următoarea întrebare: Anumitor oameni le-ar plăcea să se separe complet de ceilalți şi să fie singuri; este oare cu putință ca ei să-şi afle astfel pacea, sau ar fi mai bine să meargă la biserică? Răspunsul este nu şi iată de ce. Cel care este aşa cum trebuie să fie, se simte cu adevărat bine oriunde şi împreună cu oricine. Dar cel care nu este aşa cum trebuie să fie, nu se simte bine nicăieri şi cu nimeni. Cel care este aşa cum trebuie să fie îl are cu adevărat pe Dumnezeu aproape şi cel care îl are cu adevărat pe Dumnezeu, îl are pretutindeni, pe stradă şi cu oricine, şi tot atât de bine în biserică, în singurătate sau în odaia sa. Dacă îl are cu adevărat şi numai pe el, nimic nu-i stă în cale.

De ce ?

Pentru că el îl are numai pe Dumnezeu şi scopul său este doar Dumnezeu şi toate lucrurile devin pentru el doar Dumnezeu. Acest om îl are pe Dumnezeu în toate lucrările sale şi pretutindeni şi, în toate lucrările acestui om, numai Dumnezeu este cel care lucrează. Căci lucrarea aparține mai curând celui care a pricinuit-o, decât celui care o realizează. Deci, dacă scopul nostru este numai şi numai Dumnezeu, atunci el trebuie să lucreze în lucrările noastre şi nimic nu-l poate împiedica, nici mulțimea lor, nici locul. În calea unui astfel de om, nimeni nu poate sta, pentru că el nu crede, nu caută şi nu iubeşte nimic altceva decât pe Dumnezeu, pentru că s-a unit cu el în toate dorințele sale. Şi după cum multiplicitatea nu-l poate distrage pe Dumnezeu, tot astfel nimic nu-l poate distrage şi nici risipi pe acest om şi el este unu în Unul, în care orice multiplicitate este una iar Unul este non-multiplicitate.

Omul trebuie să-l vadă pe Dumnezeu în toate lucrurile şi să se deprindă să-l aibă fără încetare prezent pe Dumnezeu în spiritul, în preocupările şi în iubirea sa. Gândeşte-te care sunt dorințele tale față de Dumnezeu, fie că eşti la biserică sau în odaia ta: păstrează o stare de spirit cât mai potrivită, păstreaz-o printre oameni, în agitația şi diversitatea lor. Şi, aşa cum am spus adeseori, când se vorbeşte despre egalitate, să nu se înțeleagă că toate lucrurile, toate locurile şi toate persoanele trebuie să fie apreciate în acelaşi fel. Ar fi cu totul greşit, căci a te ruga este o lucrare mai bună decât a toarce, iar biserica este un loc mai nobil decât strada. Dar în lucrări, tu trebuie să ai aceeaşi stare de spirit, aceeaşi încredere, aceeaşi dragoste pentru Dumnezeul tău şi să crezi în el cu aceeaşi tărie. Într-adevăr, dacă toate lucrurile ar fi în felul acesta egale pentru tine, nimeni nu va mai pune piedici la ceea ce faci în numele lui Dumnezeu.

Dar cel care nu este locuit cu adevărat de Dumnezeu, cel care îl caută pe Dumnezeu în afară, într-una sau alta, care îl caută pe Dumnezeu în diversitate, în lucrări, în oameni sau în locuri, nu îl are pe Dumnezeu. Şi acest om se izbeşte cu uşurință de obstacole, pentru că nu îl are pe Dumnezeu, nu îl caută numai pe el, nu îl iubeşte numai pe el, nu crede numai în el; iată de ce nu numai răufăcătorii, dar chiar şi cei buni îi stau în cale şi nu numai strada dar şi biserica, nu numai cuvintele şi faptele rele, dar şi cuvintele sau faptele bune, căci obstacolul se află în el, pentru că Dumnezeu n-a devenit totul pentru el. căci dacă lucrurile ar sta în felul acesta, el s-ar simți bine pretutindeni şi printre toți oamenii, căci l-ar avea pe Dumnezeu cu sine şi nimeni nu i l-ar putea lua şi nimeni nu l-ar putea împiedica să-şi îndeplinească lucrarea.

În ce constă aşadar această veritabilă posesiune a lui Dumnezeu, în aşa fel încât omul să-l posede cu adevărat?

Adevărata posesiune a lui Dumnezeu este în spirit, în dorințele interioare şi spirituale îndreptate către Dumnezeu, nu într-o cugetare continuă şi asemănătoare, căci aceasta ar fi imposibil sau foarte dificil pentru natura omenească şi nici n-ar fi cu mult mai bine. Omul nu trebuie să se

mulțumească doar cu un Dumnezeu pe care-l gândeşte, pentru că atunci când gândul dispare, dispare şi Dumnezeu.

Omul trebuie mai degrabă să-l posede pe Dumnezeu în esența sa, cu mult deasupra gândurilor omeneşti şi deasupra oricărei creaturi. Acest Dumnezeu nu dispare, cel puțin în măsura în care omul nu se îndepărtează în mod voit de el.

Omul care îl posedă pe Dumnezeu în esența sa, îl găseşte pe Dumnezeu pretutindeni şi, pentru el, Dumnezeu străluceşte în toate lucrările, căci toate lucrurile au pentru el harul lui Dumnezeu şi el îi vede chipul în toate lucrurile. În el, Dumnezeu străluceşte tot timpul, îl se realizează o separare şi o renunțare totală şi imaginea Dumnezeului său preaiubit şi prezent se întipăreşte în el. Asemenea celui care resimte puternic o sete adâncă şi care orice-ar face, sau oricare i-ar fi dorința, gândul sau ocupația, nu părăseşte imaginea băuturii atâta timp cât durează setea; şi cu cât setea devine mai mare, cu atât mai intensă, mai interioară, prezentă şi continuă devine imaginea băuturii. Sau iarăşi: ca cel care iubeşte cu înflăcărare şi cu toată puterea un lucru, în aşa fel încât nu are plăcere, nici inimă pentru nimic altceva şi se gândeşte numai la acel lucru; cu siguranță, indiferent de ceea ce face sau de ceea ce întreprinde, iubirea nu se stinge niciodată în el; şi, în toate lucrurile, el regăseşte imaginea iubită şi aceasta este cu atât mai prezență, cu cât iubirea sa devine mai puternică. Acest om nu caută odihna şi nici o nelinişte nu-l tulbură.

Acest om este plăcut de Dumnezeu, căci toate lucrurile sunt pentru el mai divine decât sunt în sine. Într-adevăr, e nevoie de sârguință, de iubire, de o justă apreciere a interiorului omului şi de o cunoaştere vie, adevărată, chibzuită şi reală a intenției spiritului în legătură cu lucrurile şi oamenii.

Omul nu poate învăța alergând, fugind de lucruri, sau îndepărtându-se de exterior pentru a rămâne în singurătate; el trebuie să învețe mai ales singurătatea interioară, indiferent lângă cine s-ar afla. El trebuie să învețe să pătrundă lucrurile şi, aflându-l pe Dumnezeu, să-l întipărească

puternic în sine într-un mod esențial. Asemenea celui care vrea să învețe să scrie şi care, pentru a dobândi această artă, trebuie să exerseze într-adevăr mult şi des, oricât de aridă şi de dificilă ar fi pentru el această activitate. Oricât de greu i se va părea, dacă se străduieşte adeseori şi depune zel, el va învăța şi va dobândi această artă. Mai întâi, el trebuie să-şi amintească fiecare literă şi s-o întipărească puternic în sine. Apoi, după ce posedă această artă, el se eliberează complet de imagine şi de gândire şi începe să scrie fără dificultate, în mod spontan. La fel stau lucrurile când e vorba ca cineva să învețe că cânte la violă sau să facă orice altă activitate care depinde de abilitatea sa. Îi este de ajuns să ştie că vrea să practice o anumită artă. Şi, chiar dacă nu este tot timpul conştient, el execută totuşi o serie de acțiuni în virtutea abilității sale.

Tot astfel şi omul trebuie să se pătrundă de prezența divină, să se formeze după forma Dumnezeului său preaiubit, în aşa fel încât prezența sa să-l poată lumina fără nici un efort şi, în afară de aceasta, să dobândească o detaşare față de toate lucrurile.

Pentru început omul are nevoie de o gândire şi de o pătrundere atentă, asemenea şcolarului pentru arta sa.